"मुख्यमंत्री तीर्थ दर्शन योजना"

- सर्वसामान्य ज्येष्ठ नागरिकांना देशातील मोठया तीर्थ स्थळांना जाऊन मन:शांती तसेच अध्यात्मिक पातळी गाठणे सुकर होण्यासाठी राज्यातील सर्व धर्मातील ज्येष्ठ नागरिक जे ६० वर्षे किंवा त्याहून अधिक वयाचे आहेत त्यांना राज्य आणि भारतातील तीर्थक्षेत्रांना मोफत भेटीची/ दर्शनाची संधी देण्यासाठी "मुख्यमंत्री तीर्थ दर्शन योजना" शासन निर्णय **दि.१४.०७.२०२४** नुसार सुरु करण्यात आली आहे.
- **उद्देश** - योजनेअंतर्गत प्रति लाभार्थी रु.३००००/- च्या कमाल मर्यादेत विहित तीर्थक्षेत्रांमधून तीर्थदर्शन यात्रा
- **लाभार्थ्यांची पात्रता**

  १. लाभार्थी महाराष्ट्र राज्याचा रहिवासी असावा.
  २. वय वर्षे ६० व यावरील ज्येष्ठ नागरिक
  ३. लाभार्थी कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न रु. २.५० लक्षपेक्षा जास्त नसावे.
- **तीर्थक्षेत्र**

शासन निर्णय	भारतातील तीर्थक्षेत्रे	महाराष्ट्रातील तीर्थक्षेत्रे	एकूण
दि.१४.०७.२०२४	७३	६६	१३९
दि.१५.१०.२०२४	१५	९५	११०
एकूण	८८	१६१	२४९

- शासन निर्णय क्रमांक दि. १४.०७.२०२४ नुसार पुढीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यात आलीआहे. राज्यस्तरीय समिती **(सनियंत्रण व आढावा**):- मा. मंत्री, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांचे अध्यक्षेतेखाली आहे.
- जिल्हास्तरीय समिती (**देखरेख व अंमलबजावणी**):- अध्यक्ष – संबंधित जिल्ह्याचे मा. पालकमंत्री व उपाध्यक्ष संबंधित जिल्हाचे जिल्हाधिकारी, सदस्य सचिव - संबंधितजिल्हाचे सहाय्यक आयुक्त
- शासन निर्णय दिनांक ८ ऑगस्ट, २०२४ अन्वये सदर योजनेअंतर्गत लाभार्थी निवड व इतर तरतूदींसह **दि.३१ ऑक्टोबर, २०२४ पर्यंत ऑफलाईन पध्दतीने अर्ज** स्विकारणेस मान्यता देण्यात आली आहे.
- आयुक्तालयाकडून दिनांक ९.८.२०२४ अन्वये खालीलप्रमाणे कागदपत्रांसह कार्यवाही करणेसाठी जिल्हाधिकारी, प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण व सहायक आयुक्त, समाजकल्याण यांना सविस्तर सूचना देण्यात आल्या आहेत.
  - तीर्थ दर्शन योजनेचा अर्ज (ऑफलाईन).
  - जिल्हास्तरावर करावयाची कार्यवाही.
  - अर्जाची तपासणी सूची.
  - यादीसोबत सादर करावयाचे प्रमाणपत्र.
  - जिल्हा स्तरीय समितीने निवडलेल्या प्रवाशांच्या इंग्रजी यादीचा नमूना. (IRCTC ला सादर करणेसाठी)
- योजनेंतर्गत प्रवासासाठी शासन आणि IRCTC यांचेमध्ये **सामंजस्य करार - दिनांक २०.०८.२०२४**
- **IRCTC** च्या संपर्क अधिकाऱ्यांची नावे व मोबाईल क्रमांक सर्व जिल्हाधिकारी, प्रादेशिक उपायुक्त व सहायक आयुक्त, समाजकल्याण यांना दिनांक २६.०८.२०२४ च्या पत्रान्वये कळविण्यात आलेले आहेत. त्याचा तपशिल पुढीलप्रमाणे –

अ.क्र.	नाव व पदनाम	ईमेल आयडी	मोबाईल क्र.
१	श्री. हर्षवर्धन सिंग रावत, अतिरिक्त महाव्यवस्थापक (पर्यटन)	harshvardhan.rawat@irctc.com	८२८७९३१६०६
२	श्री. सुभाष नायर, व्यवस्थापक (पर्यटन)	subashnair@irctc.com	८२८७९३१६२८

- मुख्यमंत्री तीर्थ दर्शन योजनेसाठी स्वतंत्र ईमेल आयडी कार्यान्वित केलेला आहे. तो पुढीलप्रमाणे- **cmteerthdarshan@gmail.com**
- स्टेट बँक ऑफ इंडिया बँक खाते (**खाते क्र.४३२५९८३४४१०**)उघडण्यात आले आहे.

✦ शासन निर्णय दिनांक ८.०८.२०२४ अन्वये दिनांक ३१.१०.२०२४ पर्यंत महाराष्ट्र राज्यातील प्रत्येक जिल्ह्याकरीता कमाल १००० पात्र लाभार्थ्यांचा कोटा निश्चित करण्यात येत असून सदर कोट्याच्या कमाल मर्यादेत, तसेच प्रति लाभार्थी रु.३०,०००/-च्या कमाल मर्यादेत शासनाने दिनांक १४.०७.२०२४ च्या शासन निर्णयामध्ये विहीत केलेल्या तीर्थक्षेत्रांमधून तीर्थदर्शन यात्रा (टूर पॅकेज) निश्चित करण्याचे अधिकार जिल्हास्तरीय समितीस राहतील, अशी तरतूद केलेली आहे.

✦ सदर योजनेंतर्गत खालील नमूद जिल्ह्यातून तीर्थ दर्शन यात्रेचे नियोजन **IRCTC** व संबंधित जिल्हा समिती मार्फत करण्यात आले आहे.

अ.क्र.	**जिल्हा**	**लाभार्थी संख्या**	**तीर्थयात्रेचे ठिकाण**	**प्रवासाचे सुरुवात ठिकाण**	**तीर्थयात्रेची कालावधी**
१	कोल्हापूर	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	कोल्हापूर	दि.२८.०९.२०२४ ते दि. ०३.१०.२०२४ **(यात्रा पूर्ण)**
२	जळगाव	८१९	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	जळगाव	दि.३०.०९.२०२४ ते दि. ०४.१०.२०२४ **(यात्रा पूर्ण)**
३	मुंबई शहर, मुंबई उपनगर, ठाणे	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	मुंबई	दि. ०४.१०.२०२४ते दि. ०८.१०.२०२४ **(यात्रा पूर्ण)**
४	भंडारा	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	नागपुर	दि.०५.१०.२०२४ ते दि.०८.१०.२०२४ **(यात्रा पूर्ण)**
५	छत्रपती संभाजीनगर	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	छत्रपती संभाजीनगर	दि.०६.१०.२०२४ ते दि.१०.१०.२०२४ **(यात्रा पूर्ण)**
६	गडचिरोली	८०६	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	वडसा (गडचिरोली)	दि.०७.१०.२०२४ ते दि. १०.१०.२०२४ **(यात्रा पूर्ण)**
७	पुणे	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	पुणे	दि. १०.१०.२०२४ ते दि. १४.१०.२०२४ **(यात्रा पूर्ण)**
८	नागपूर	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	नागपूर	दि. ११.१०.२०२४ते दि. १५.१०.२०२४ **(यात्रा पूर्ण)**
९	लातूर	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	लातूर	दि. १४.१०.२०२४ते दि. १९.१०.२०२४ **(यात्रा पूर्ण)**
१०	नागपूर विभाग (चंद्रपूर,वर्धा,नागपूर, भंडारा,)	८००	महाबोधी मंदिर, गया	चंद्रपूर	दि.०५.०२.२०२५ ते दि.०९.०२.२०२५ **(यात्रा पूर्ण)**
११	सोलापूर	८००	जगन्नाथ पुरी, ओडीसा	सोलापूर	दि. ११.०२.२०२५ते दि. १६.०२.२०२५ **(यात्रा पूर्ण)**
१२	बुलढाणा	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	बुलढाणा	दि. ०७.०३.२०२५ते दि. ११.०३.२०२५ **(यात्रा पूर्ण)**
१३	नांदेड	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	नांदेड	दि. ०८.०३.२०२५ ते दि. १२.०३.२०२५ **(यात्रा पूर्ण)**
१४	अहिल्यानगर	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	अहिल्यानगर	दि. ०९.०३.२०२५ते दि. १३.०३.२०२५ **(यात्रा पूर्ण)**
१५	यवतमाळ	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	यवतमाळ	दि. १२.०३.२०२५ ते दि. १६.०३.२०२५ **(यात्रा पूर्ण)**
१६	नाशिक	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	नाशिक	दि. १८.०३.२०२५ ते दि. २२.०३.२०२५ **(यात्रा पूर्ण)**

अ.क्र.	जिल्हा	लाभार्थी संख्या	तीर्थयात्रेचे ठिकाण	प्रवासाचे सुरुवात ठिकाण	तीर्थयात्रेची कालावधी
१७	चंद्रपूर	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	चंद्रपूर	दि. १९.०३.२०२५ ते दि. २३.०३.२०२५ **(यात्रा पूर्ण)**
१८	धाराशिव	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	धाराशिव	दि. ०५.०४.२०२५ ते दि. ०९.०४.२०२५ **(यात्रा सुरु)**
१९	जालना	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	जालना	दि. ०६.०४.२०२५ ते दि. १०.०४.२०२५ **(यात्रा सुरु)**
२०	अकोला	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	अकोला	दि. ११.०४.२०२५ ते दि. १५.०४.२०२५ **(नियोजित)**
२१	नंदूरबार	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	नंदूरबार	दि.१३.०४.२०२५ ते दि.१७.०४.२०२५ **(नियोजित)**
२२	वर्धा	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	वर्धा	दि. १८.०४.२०२५ ते दि. २२.०४.२०२५ **(नियोजित)**
२३	हिंगोली	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	हिंगोली	दि. १९.०४.२०२५ ते दि. २३.०४.२०२५ **(नियोजित)**
२४	धुळे	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	धुळे	दि. २३.०४.२०२५ ते दि. २७.०४.२०२५ **(नियोजित)**
२५	रत्नागिरी	८००	श्रीराम मंदिर, अयोध्या	रत्नागिरी	दि. २३.०४.२०२५ ते दि. २७.०४.२०२५ **(नियोजित)**

- शासन ज्ञापन दिनांक २४.०९.२०२४ अन्वये सदर योजनेंतर्गत लेखाशिर्ष सांकेतांक २२३५-१४३२ अंतर्गत रु. ३० कोटी इतका निधी खर्च करण्यास मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे. सदरचा निधी संगणक वितरण प्रणालीवर प्राप्त झाला असून आहरीत करण्यात आले आहेत. त्यानुसार तीर्थदर्शन यात्रेचे नियोजनासाठी **IRCTC** ला रक्कम रु. **३०** कोटी निधी वर्ग करण्यात आला आहे.

- शासन निर्णय दिनांक २७.०१.२०२५ नुसार मुख्यमंत्री तीर्थ दर्शन योजनेसाठी नवीन लेखाशिर्ष सांकेतांक २२३५ डी ७०२ प्राप्त झाले आहे.

- योजनेअंतर्गत प्राप्त तरतूदीचा तपशील खालीलप्रमाणे,

अ. क्र.	लेखाशिर्ष	प्राप्त तरतुद (रु. कोटी मध्ये)	**IRCTC** ला वर्ग करण्यात आलेला निधी (रु. कोटी मध्ये)	**IRCTC** ला वर्ग करण्यात आलेल्या निधीपैकी झालेला खर्च (रु. कोटी मध्ये)	आयुक्तालय स्तरावर शिल्लक तरतुद(रु. कोटी मध्ये)
१	२२३५-१४३२	३०.००	३०.००	२१.७४	००.००
२	२२३५डी ७०२	-	-	-	-

- दिनांक ४.०४.२०२५ अखेर एकुण १२,३८६ लाभार्थ्यांना मुख्यमंत्री तीर्थ दर्शन योजनेचा लाभ देण्यात आलेला आहे.